

XV.

Jelentés az 1900-iki Rózsay-díjról.

A M. Tud. Akadémia 1900-ik évi nagygyűlésén a Rózsay-jutalomra hirdetvén pályázatot, az erre tervezeteikkel jelentkezők közül dr. Tangl Károly urat bízta meg a folyadékok dielektromos állandójának nagy hőmérsékleti közökben való meghatározásával. Dr. Tangl e megbízás folytán hat különböző folyadék dielektromos állandóját határozta meg 20° C.-tól mintegy 200° C. fokig terjedő hőmérsékleteknél, azok egyikénél az aethylaethernél elérve, sőt túlhaladva annak a kritikus hőmérsékletét. Vizsgálatainál ügyes berendezéssel és a közreműködő tényezők gondos kipuhatólásával le tudta győzni mindama nehézségeket, melyeket leginkább a magas hőmérsékletekkel járó nyomások okoznak s így sikerült neki a tudományt olyan új adatokkal gazdagítani, melyek nem csupán a megvizsgált anyagok pontosabb ismeretére vonatkozólag értékesek, hanem egyszersmind a dielektromos állandók és a folyadékokat jellemző egyéb sajátságok között fennálló elméleti vonatkozásokra is világot vetnek. Kutatásának eredményeit értekezés alakjában nyújtotta be.

Ennélfogva minthogy Tangl Károly úr megbízatásának értékes dolgozatával eleget tett, részére a jutalom kiadását hozom javaslatba. Budapest, 1902. április 21. *Br. Eötvös Lóránd*, rendes tag.

XVI.

Jelentés a Semsey-pályázatra beérkezett magyar történelmi műről.

Tíz év leforgása alatt immár másodízben telt le a Magy. Tud. Akadémia által hirdetett Semsey-pályázat, melynek 4. számú tétele a következő: „Adassék elő Magyarország története a honfoglalástól kezdve I. Ferencz József király ő felsége megkoronázásáig, az eddig kiderített források alapján, a művelt nagyközönség által is élvezhető formában, oly módon, hogy a külső események mellett, azokkal szerves összefüggésben, az ország szervezeti, társadalmi, vallási, nemzeti és műveltségi viszonyai is tárgyalassanak: a szereplő emberek egyénisége, jelleme, a lehetőséghez képest, kiemeltessék és kijelöltessek az a hely, melyet Magyarország első sorban szomszédjaival, azután a világ többi művelt nemzeteivel szemben időnként elfoglalt. Terjedelme 120—150 iv”.

Ezen tételre egy pályamű érkezett be „*Föl a szivekkel. Föl nemzetem*” jeligével. (A primás millenniumi beszédében).

A pályamunka alkotó része: 1. „*Bevezetés a Semsey-pályázatra benyújtott Magyarország története című pályamunkához*”, — nyomtatásban, nyolczadrétű 16 l. — 2. „*Magyarország története az európai*